

A Ko ha me'a fekau'aki mo e angahala

- ❖ Kuo fakahā 'e he 'Akeolosiā ko e lotu 'a Kēnaní ko e me'a tofu pē ia 'oku lea'aki 'e he Tohi Tapú: ko e faimana, vavalō, fetu'utaki mo e kau pekiá, fai fakafa'ahikehé... mo e feilaulau'i 'o e fānaú! (Teut. 18:9-12). Na'e tanaki atu ki ai 'a e ouau 'o e "fe'auaki toputapu" 'a ia na'e si'isi'i 'ene kaunga ki he me'a toputapu na'e fai 'e he kau taula'eiki mo e kau taula'eiki fefine fakatou'osi.
- ❖ Neongo na'e 'osi lahi 'a e ngaahi tō'onga ko 'ení 'i he kuonga 'o 'Ēpalahamé, ka na'e 'oange 'e he 'Otuá ha ta'u 'e 400 tupu ke fakatonutonu 'aki 'enau tō'ongá.
- ❖ Faka'osí, na'e pau ke fakangata 'a e ngaahi ouau faka'auha ko ení, 'a ia na'á ne tukuhifo 'a e 'ulungaanga 'o e kakaí mo fakatupulekina 'a e fa'ahinga anga-kovi kotoa pē. Ko hono faka'auha 'o e kau Kēnaní 'e ta'ofi ai 'o 'ikai toe si'i hifo 'i ha taimi 'a e tōlalo fakae'ulungaanga 'o e tangatá.humanity.

B Ko ha me'a 'o e fakamaau totonú

- ❖ Ko e 'ofa mo e fakamaau totonu ko e makatu'unga ia 'o e 'ulungaanga 'o e 'Otua. 'Oku 'ai 'e he me'á ni ke Ne hoko ko ha fakamaau totonu mo ta'efilifilimānako, 'okú ne toloi 'a e tauteá koe'uhí ke liliu 'a e tokotaha angahalá, ka he 'ikai ke ne kātaki'i 'a e kovi 'o ta'engata.
- ❖ Ko e tau ke ikuna'i 'a Kenani na'e 'ikai ke fai ia 'i ha ngaahi 'uhinga faka-'Imipaea, ka ko e tu'utu'uni faka'otua ke fakahoko 'a e tautea na'e taau mo hono kakai angakovi.
- ❖ Ko e faka'amu 'a e 'Otua ke fokotu'u ha pule'anga totonu 'i he vahefonua ko ia, 'a ia 'e hoko ko e fa'ifa'itaki'anga ki he ngaahi pule'anga kotoa pe, 'o ue'i kinautolu ke nau hiki hake 'enau ngaahi fakakaukau faka'ulungaanga, pea 'e a'usia ai 'a e tu'unga 'o e melino mo e fakamaau totonu 'i mamani kotoa (Teut. 4:5-6)

C Ko e fakakaukau fakatohitapu ki he tau

- ❖ Fakatohitapu, na'e pau ke fakangatangata 'a e ngaahi tau ki ha ngaahi tu'unga pau pea na'e faka'uhinga'i ia 'e he 'Otua tonu. Ko e ngaahi tu'utu'uni 'eni na'e pule'i 'aki 'a e ngaahi tau na'e fakamafai'i 'e he 'Otuá:
 - Na'e 'ikai ke faka'atā ha kau tau fakapalofesinale .
 - Na'e 'ikai totongi 'a e kau sōtiá pea 'i he taimi 'e ni'ihí na'e 'ikai lava ke nau a'u 'o to'o ha koloa vete .
 - Na'e faka'atā pē 'a e taú ki hono ikuna'i pe malu'i 'o e Fonua 'o e Tala'ofá 'i he momeniti fakahisitōlia pau ko iá .
 - Na'e taki kinautolu 'e he kau palōfita na'e fakamānava'i 'e he 'Otuá (hangē ko Mōsese pe ko Siosiuu) .
 - Na'e fiema'u 'a e teuteu fakalaumālié ki mu'a 'i he taú .
 - Ko ha 'Isileli pē na'e 'ikai ke ne muimui ki he ngaahi tu'utu'uni 'o e taú na'e fai kiate ia 'o hangē ha filí .
 - 'I he ngaahi taimi lahi, na'e kau fakahangatonu ai 'a e 'Otuá 'i he taú

D Faka'auha 'e he'enau fili 'anautolu .

- ❖ Na'e fakahā 'a e vahefonua kotoa 'o Kēnaní ko e anathema, 'a ia ko hono fakatapui ki he faka'auhá. Ko e me'a mo'ui kotoa pe na'e pau ke mate (Teut 20:16-18; Sios 10:40). Kae kehe, na'e 'i ai 'a e ngaahi me'a na'e tukukehe:
 - Ko kinautolu na'e fakataumu'a ki he faka'auhá 'a ia na'a nau talangofua ki he 'Otuá na'e lava ke nau mo'ui (Lehai)
 - Ko e kau 'Isileli na'e talangata'a ki he 'Otuá na'e pau ke tāmata'i kinautolu ('Ākani) .
- ❖ 'I he 'ao 'o e 'Otuá, na'e vakai tatau pē ki he kakai Kēnaní mo e kakai 'Isileli: 'o 'ikai filifilimānako. Ko hono faikehekehé he na'e fili 'a e ni'ihí ke nau kītaki 'i he'enau angatu'u ki he 'Otuá, kae fili 'a e ni'ihí ke talangofua kiate la.
- ❖ Ko 'eni, 'oku kei 'atautolu pē 'a e tu'utu'uní. Ka hā'ele mai 'a Sīsū, 'e fakamo'ui pe faka'auha kitautolu 'i he'etau fili pē 'atautolú.

E Fekumi ki he melinó .

- ❖ ‘Oku ui ‘a Sīsū ko e “Pilinisi ‘o e Melino” (‘Isaia 9:6). Na‘á ne ha‘u ke ‘omi ‘a e melinó, pea te ne pule ‘i he melino (Sione 14:27 ; ‘Īsaia 60:17). Kae ‘oua kuo hoko ‘a hono pule‘anga ‘o e melinó ko ha me‘a mo‘oni, ‘oku tau kei ‘i he vahefonua kuo maumau‘i ‘e he taú, ‘o fakauku ‘i he fepaki fakakosimetri ‘i he vaha‘a ‘o e lelei mo e kovi.
- ❖ ‘I hono ‘ākoló‘i ‘e he kau tau Siliá ‘a Totani ke puke ‘a e palōfita ko ‘Ilaisá, na‘e ‘ikai ke ne kole ki he ‘Otuá ke ‘ai ‘e he kau tau fakalangi ‘oku nau ‘ātakai‘i iá ke nau faka‘auha ‘a e kau Siliá. Ka, na‘a ne kole ke ne taki ‘a e kau tau Silia kuo fakakuihi ki Samēlia koe‘uhi, ‘i he‘ene a‘u ki ai, te ne lava ‘o ‘omi ‘a e melino ‘i he vaha‘a ‘o e ongo pule‘anga ‘oku na fetau‘aki (2 Tu‘i 6:12-23).
- ❖ Ko e sipinga ‘eni na‘e ako‘i mai ‘e Sīsū kiate kitautolú: ke tau fekumi ma‘u pē ki he melinó ‘i he fepakipakí. Ke ikuna‘i ‘a e kovi ‘aki ‘a e lelei (Loma 12:20-21).